

Suomen tutkimusinfrastruktuurien maisemasta

Tulanet Infrapäivä 2.11.2023
Merja Särkioja, FT
Suomen Akatemia

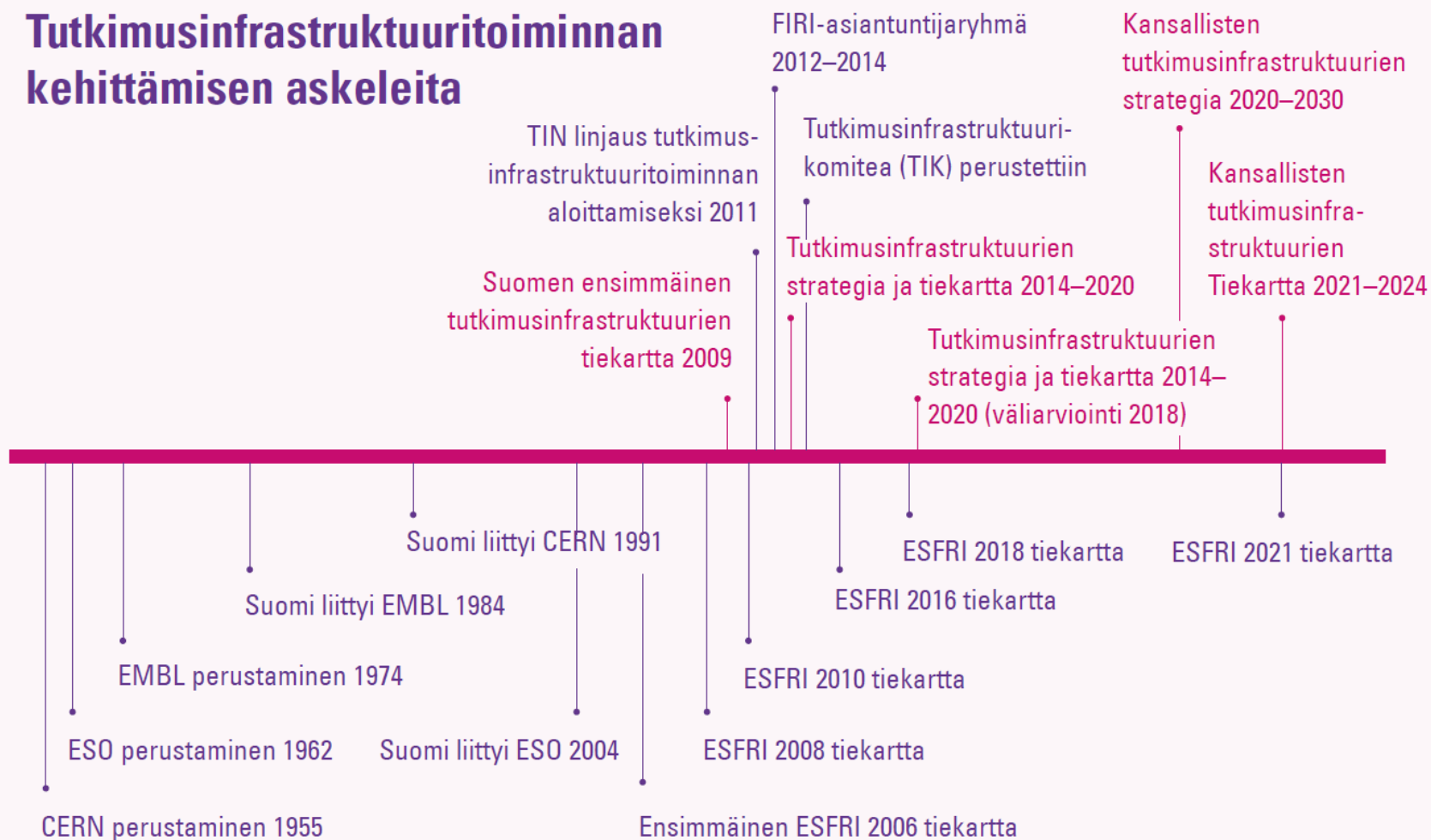
- Tutkimusinfrastruktuuritoiminnan strateginen kehittäminen
- Tutkimusinfrastruktuurikomitean rahoitus

```
elif _operation == "Mirror_Z":
    mirror_mod.use_x = False
    mirror_mod.use_y = True
    mirror_mod.use_z = False
elif _operation == "Mirror_Y":
    mirror_mod.use_x = False
    mirror_mod.use_y = False
    mirror_mod.use_z = True

#selection of the mirror
mirror_ob.select=1
modifier_ob.select=1
bpy.context.scene.objects["Mirror"].select=1
print("Selected" + str(mirror_ob.select))
bpy.context.scene.objects["Mirror"].select=1
```

Tutkimusinfrastruktuuritoiminnan strateginen kehittäminen

Tutkimusinfrastruktuuritoiminnan kehittämisen askeleita

Tutkimusinfrastruktuurikomitean lakisääteiset tehtävät

- Seurata ja kehittää kansallista ja kansainvälistä tutkimusinfrastruktuuritoimintaa
- Tehdä esitys Akatemian hallitukselle tutkimusinfrastruktuurien pitkän aikavälin suunnitelmasta (TIPAS)
- Päättää tutkimusinfrastruktuurihankkeiden valinnasta ja vastata hankkeiden seurannasta (vuotuinen määräraha)
- Huolehtia muista Akatemian hallituksen osoittamista tutkimuksen infrastruktuuri-tehtävistä

Tutkimusinfrastruktuurikomitean (TIK) 2022-2025 -jäsenet

Ylijohtaja **Riitta Majjala**, Suomen Akatemia, pj

Johtaja **Erja Heikkinen**, opetus- ja kulttuuriministeriö, vpj

Johtaja **Tuula Helander**, sosiaali- ja terveysministeriö

Associate Research Professor **Anni Huhtala**, Valtion taloudellinen tutkimuskeskus

Professori **Ari Jokinen**, Luonnontieteiden ja tekniikan tutkimuksen toimikunta, Suomen Akatemia

Pääjohtaja **Jussi Kaurola**, Ilmatieteenlaitos

Teollisuusneuvos **Maija Lönnqvist**, työ- ja elinkeinoministeriö

Vararehtori **Arto Maaninen**, Oulun yliopisto

Rehtori **Ilkka Niemelä**, Aalto-yliopisto

Professori **Atte Oksanen**, Kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen toimikunta, Suomen Akatemia

Professori **Jorma Palvimo**, Biotieteiden, terveyden ja ympäristön tutkimuksen toimikunta, Suomen Akatemia

Senior Director **Arto Pussinen**, Business Finland

Dekaani **Sari Rissanen**, Itä-Suomen yliopisto

Pääjohtaja **Leif Schulman**, Suomen ympäristökeskus

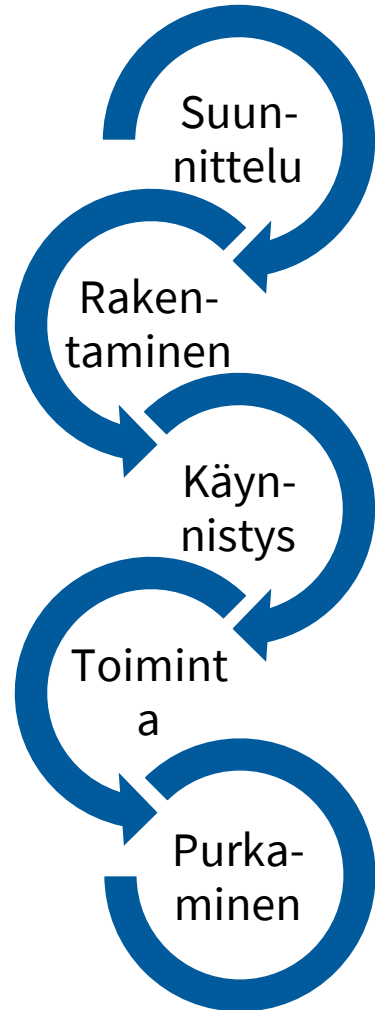
Vararehtori **Hanna Snellman**, Helsingin yliopisto

Vararehtori **Juhani Soini**, Turun ammattikorkeakoulu

Toimitusjohtaja **Antti Vasara**, Teknologian tutkimuskeskus VTT oy

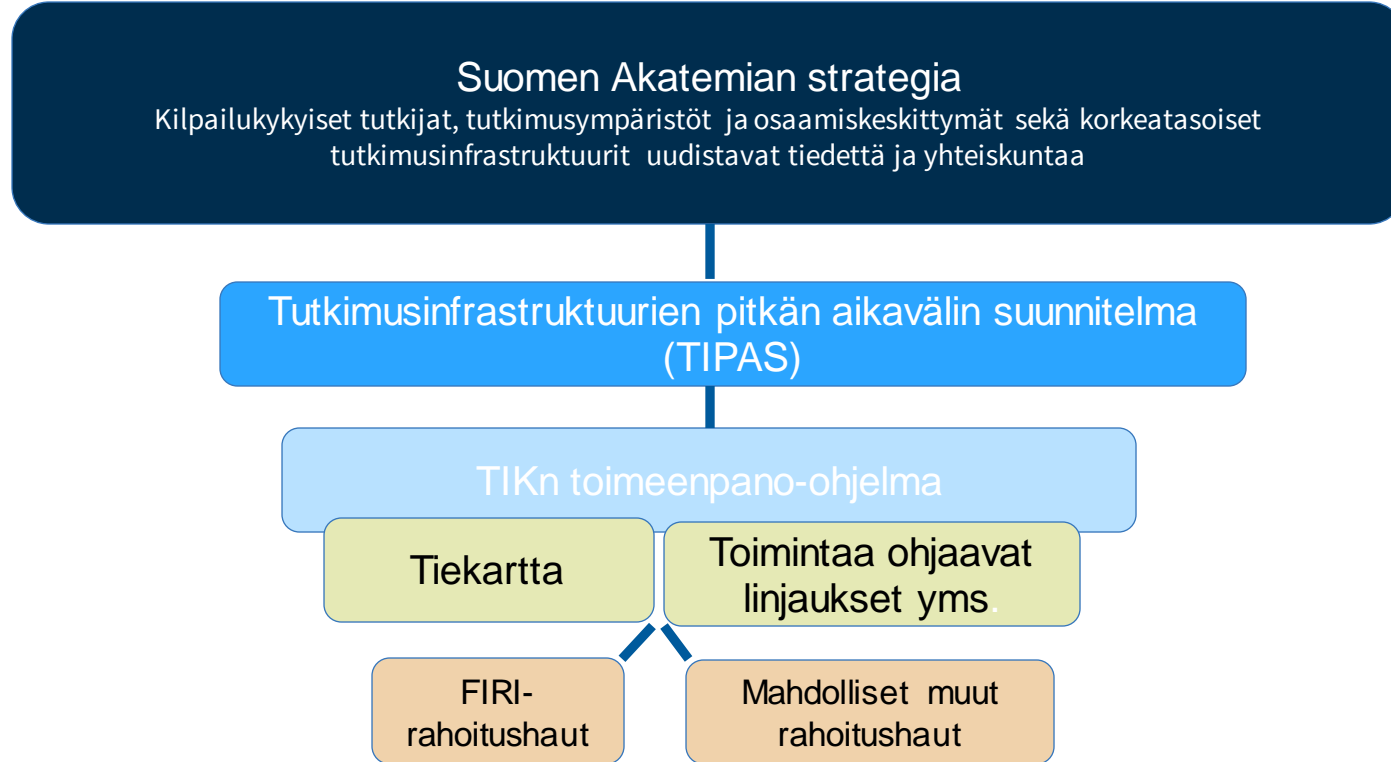
Opetusneuvos Petteri Kauppinen, opetus- ja kulttuuriministeriö, pysyvä asiantuntija

Miksi strateginen, pitkäjänteinen suunnittelu on tärkeää?

- Korkealaatuisen, uudistuvan infrastruktuurin elinkaari on usein 30-50 (-x) vuotta
  - Jos valitaan professoriksi 40 vuotiaana ja jää eläkkeelle 65 vuotiaana, 25 työvuotta
  - Pitkä organisaation tuki ja sitoumus tärkeää
- Suunnitteluvaiheessa pitää siis katsoa riittävän kauas
  - Kyky ennakoida tulevia tarpeita ja rakentaa niihin johtavia polkuja
  - Myös yllättäviä muutoksia
- Siksi alusta saakka on rakennettava pitkäjänteistä, vuosikymmeniä kantavaa omistajuutta

TIKn toiminnan viitekehys

Mitä keinoja TIKllä on tutkimusinfrastruktuurien pitkän aikavälin suunnitelman (TIPAS) toimeenpanon edistämiseksi?

- Tiekartta
- FIRI-rahoitushaut
- Yksityiskohtaisemmat linjaukset
  - *Toteutettu 2020-2022:*
    - *Tutkimusinfrastruktuurien rahoituksen tunnusmerkit*
    - *Kansallisten tutkimusinfrastruktuurien hallinnollisen omistajuuden tunnusmerkit*
    - *Suomen kv-tutkimusinfrastruktuurien periaatteet*
    - *Vihreä siirtymä tutkimusinfrastruktuureissa (Tiekarttaraportissa)*
- Muut toimenpiteet kuten seminaarit, laajapohjaiset keskustelut yms.

> Kukin TIK tekee toimikaudelleen TIPASaan pohjautuvan toimeenpano-ohjelman

TIPASn ja tiekartan/rahoitushakujen yhteys – *aktiivinen TIPAS*

Tutkimusinfrastruktuurien pitkän aikavälin suunnitelma päätavoitteineen

Tiekartta-/rahoitushaut avataan TIPASn pohjalta:

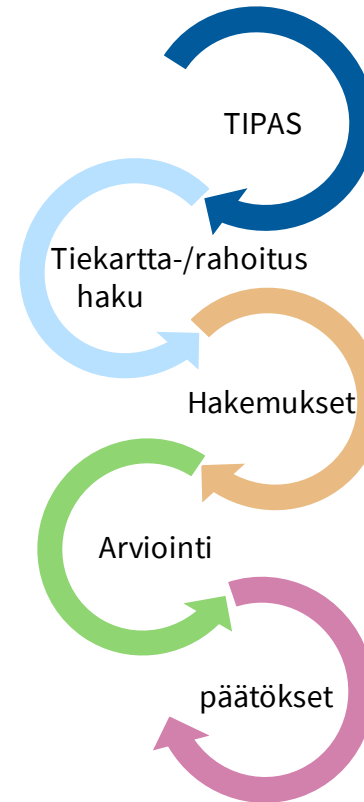
- Toimintasuunnitelman ohje ja arviointikysymykset laaditaan vastaamaan TIPASn päätavoitteita

Tutkimusinfrastruktuuritoimijat huomioivat hakemuksissa toimintasuunnitelman ohjeet

- Tiedonkeruu jatkotoimenpiteitä varten voidaan aloittaa

Kansainvälisen paneelin vertaisarvioinnissa arvioidaan hakemukset Arvosana määräytyy hakemusten pohjalta.

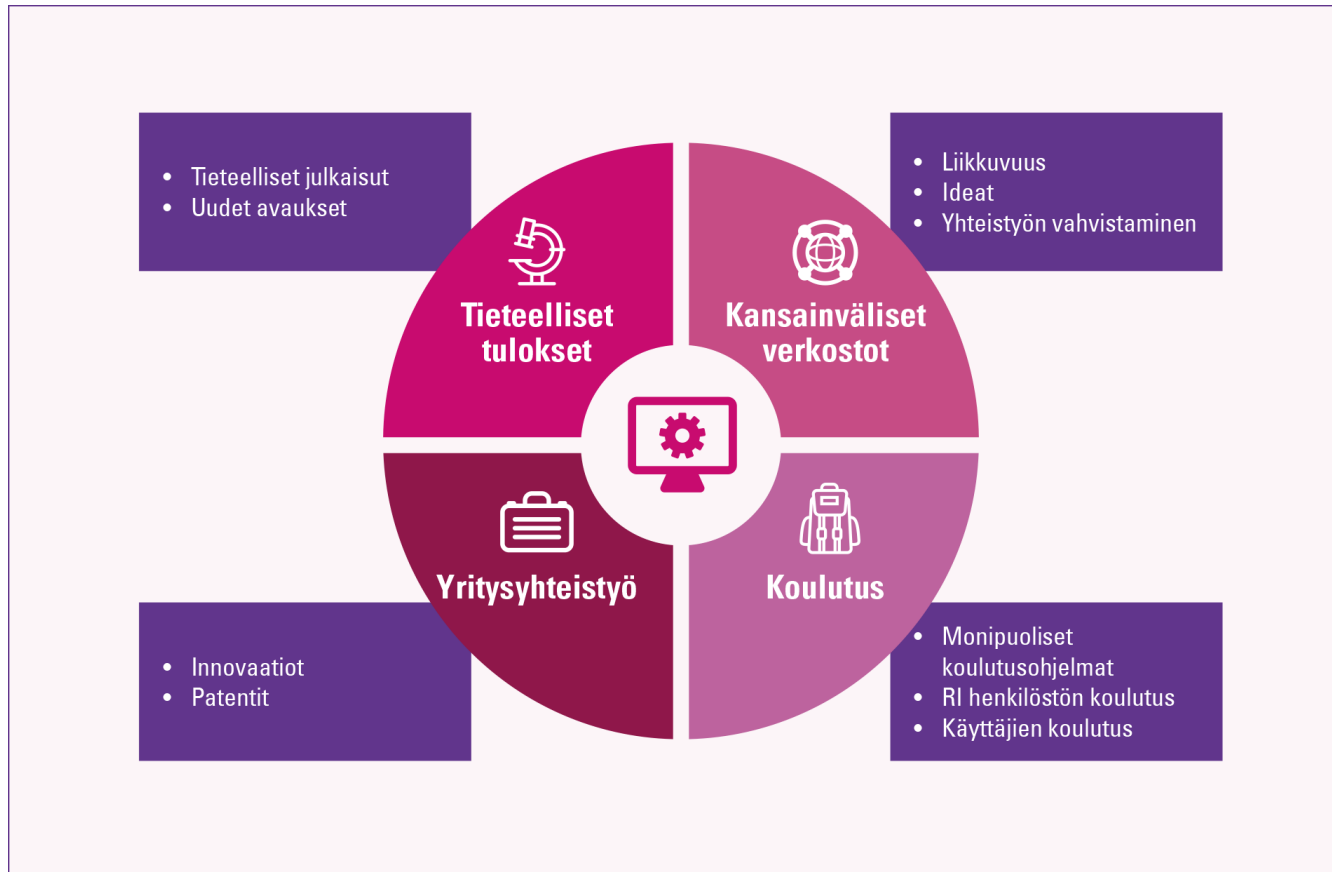
Päätökset TIPASn mukaisia, missä huomioidaan tutkimusinfrastruktuurien kyky toteuttaa TIPASn tavoitteita

Kansallisten tutkimusinfrastruktuurien tunnusmerkit

- **Tieteellinen ja koulutuksellinen merkittävyys**
Tutkimusinfrastruktuurin on edistettävä **korkealaatuista tiedettä ja koulutusta**.
- **Laaja ja monimuotoinen vaikuttavuus**
Tutkimusinfrastruktuurilla on oltava laajaa ja monimuotoista vaikuttavuutta tutkimusyhteisössä **ja laajemmin yhteiskunnassa**.
- **Palvelut ja käyttäjäkunta**
Tutkimusinfrastruktuuri tuottaa palveluita ja sillä on selkeä käyttäjäkunta. Tutkimusinfrastruktuuri on tunnistanut tarpeen tutkimusinfrastruktuurin tarjoamille palveluille ja potentiaalisen käyttäjäkunnan.
- **Omistajuus, organisaatorakenne ja osaaminen**
Tutkimusinfrastruktuurin henkilöstöllä on oltava riittävä **asiantuntemus** tutkimusinfrastruktuurin onnistuneeseen toteuttamiseen.
- **Digitaalisuus ja data**
Tutkimusinfrastruktuurin on tarjottava tutkijoille toteuttamiskelpoisia ohjeita, käytäntöjä tai kannustimia/vaatimuksia tutkimusaineistojen avoimen saatavuuden tukemiseksi. Lisäksi tutkimusinfrastruktuurissa ja sen hankkeessa on otettava huomioon **digitalisoinnin ja dataintensiivisyyden kasvun edellyttämät muutokset**.
- **Vastuullisen tieteen käytännöt**
Tutkimusinfrastruktuurin on huomioitava tutkimuseettiset kysymykset, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus, avoimen tieteen periaatteet sekä kestävän kehityksen, ml. **vihreän siirtymän**, tavoitteet toiminnassaan. Hankkeen on noudatettava samoja periaatteita.
- **Budjetti ja rahoitus**
Tutkimusinfrastruktuurilla on oltava pitkän aikavälin rahoitussuunnitelma palvelujen ylläpitoa ja kehittämistä varten. Tutkimusinfrastruktuurin **rahoitus pohjan on oltava vakaa**.
- **Riskienhallinta**
Tutkimusinfrastruktuurilla on oltava riskienhallintasuunnitelma.

Tutkimusinfrastruktuurien monimuotoinen vaikuttavuus

- Tutkimusinfrastruktuurien tiekartan infrastruktuurien (29) käyttö mahdollistaa vuositasolla noin **7000 tieteellisen artikkelin** julkaisun Suomessa.
- **Noin 50%**lla tiekartan tutkimusinfrastruktuureista on **merkittävää yritysyhteistyötä**. Näissä kumppanuusverkostoissa toimii **vuositasolla satoja yrityksiä**.
- Tutkimusinfrastruktuurit toimivat **korkeakoulujen yhteistyökumppaneina** ja osana ylempiä tutkintoja.
- Tutkimusinfrastruktuureilla myös merkittävä **rooli hiilineutraaliustavoitteen saavuttamisessa**.

```
if _operation == "Mirror_Z":
    mirror_mod.use_x = False
    mirror_mod.use_y = True
    mirror_mod.use_z = False
elif _operation == "Mirror_Y":
    mirror_mod.use_x = False
    mirror_mod.use_y = False
    mirror_mod.use_z = True

#selection of the object
mirror_ob.select=1
modifier_ob.select=1
bpy.context.scene.objects.active = mirror_ob
print("Selected" + str(modifier_ob))
mirror_ob.select = 0
name = bpy.context.selected_objects[0]
new_obj = bpy.ops.object.mirror(modifier=1)
```

Tutkimusinfrastruktuurikomitean rahoitus

Miksi Akatemia rahoittaa tutkimusinfrastruktuureja?

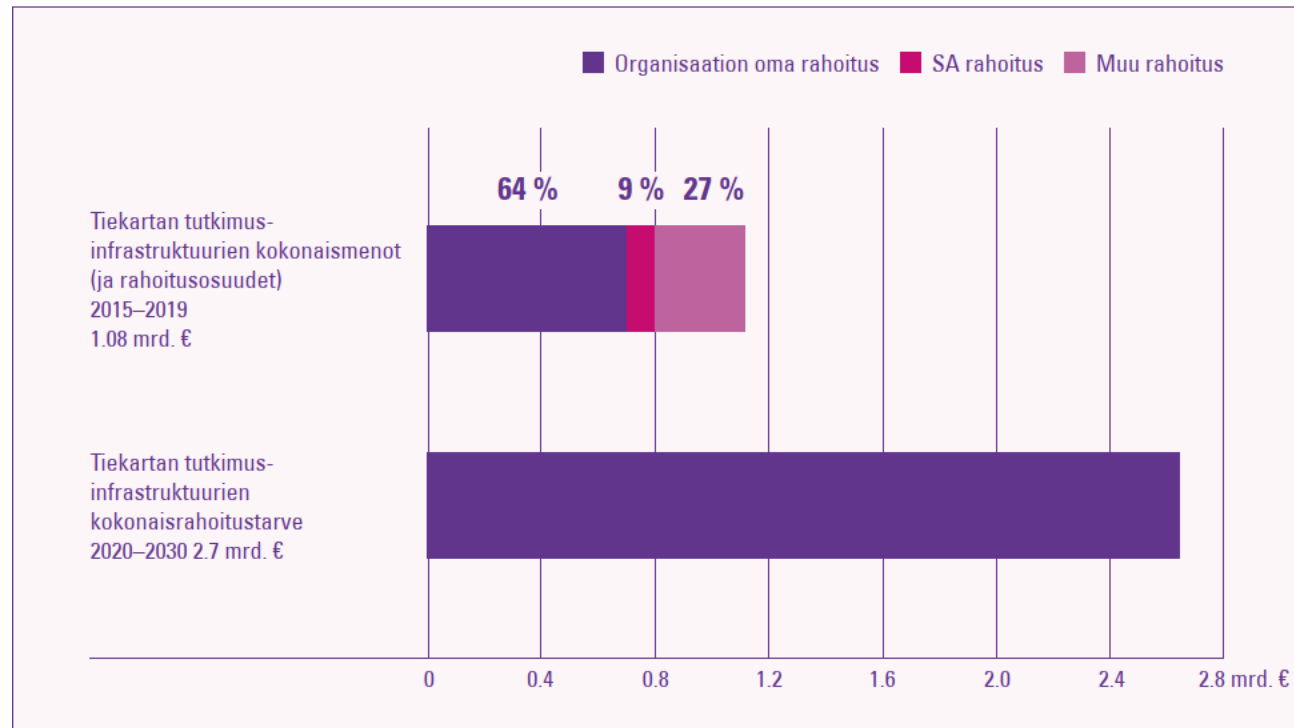
- Akatemian tutkimusinfrastruktuurirahoituksen tavoitteena on parantaa suomalaisen tutkimuksen laatua, uudistumista, kilpailukykyä ja tieteidenvälisyyttä, sekä lisätä suomalaisten tutkimusympäristöjen vetovoimaisuutta.
- Tavoitteena on myös edistää tutkimusorganisaatioiden, tutkimusryhmien ja tutkijoiden kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä.
- Tutkimusinfrastruktuureja rahoittamalla Akatemia ja muut toimijat tukevat tutkijankoulutusta sekä tieteellisen osaamisen ja tietopääoman muodostumista ja hyödyntämistä.
- Tutkimusinfrastruktuuritoiminnan ja FIRI-rahoituksen rooli on:
  - Tunnistaa merkittävimmät ja laadukkaimmat tutkimusinfrastruktuurikonaisuudet
  - Rahoittaa yhteistyössä tutkimusorganisaatioiden kanssa niiden rakentamista ja päivittämistä
  - Seurata ja kehittää tutkimusinfrastruktuuritoimintaa

Tutkimusinfrastruktuurikomitean rahoituksen periaatteita

- Rakentamisen ja merkittävän kehittämisen määräaikainen tuki
    - Oleellisinta isäntäorganisaatioiden tuki ja ansaintalogiikat
  - Kilpailtu rahoitus
    - Perustuu kansainväliseen vertaisarviointiin, TIKn rahoituslinjauksiin, Organisaatioiden priorisointeihin ja toimikuntien kannanottoihin
    - Ei pysyvä rahoituslähde
  - Laadukkaimmille ja hakijaorganisaatioiden priorisoimille hakemuksille rahoitusta
- > TIK Linjaus: [Tutkimusinfrastruktuurien rahoituksen tunnusmerkit](#)

Tiekartan tutkimusinfrastruktuurien (29) rahoitus 2015-2019 sekä rahoitustarve 2020-2030

TIKn ja SAn rahoitus rakentamiseen/päivittämiseen ja jäsenmaksuihin

Hankerahoitus

FIRI2021-hausta rahoitusta yht.
30M€
2021-2022 valtuus

Kertaluonteisia lisärahoituksia:

- 2020: infrat yhteistyöalustoina **20M€**
- RRF/Elpymis- ja palautumissuunitelma
  - 2021 Kansalliset infrat **20M€**
  - 2022 Paikalliset infrat **24.7M€**

Jäsenmaksurahoitus

Vuonna 2022

EMBL	ESO
CERN	ESRF
FAIR	

18M€

Vuonna 2022

BBMRI-ERIC	ICOS-ERIC
CESSDA-ERIC	INFRAFRONTIER-ERIC
CLARIN-ERIC	MAXIV
EATRIS-ERIC	PRACE
ELIXIR	EISCAT
ESS-ERIC	GBIF
EU-OPENSOURCE-ERIC	IODP ja ICDP
EuroBioImaging-ERIC	
IML	
NeIC	

2M€

Finland's memberships in international research infrastructures (33)

Biosciences and health (8)	E-research infrastructures and mathematics (4)	Physical sciences, engineering and energy (9)	Social sciences and humanities (3)	Environmental sciences (9)
BBMRI-ERIC Biobanking and Biomolecular Resources RI	EuroHPC JU European high performance computing	CERN European Organization for Nuclear Research	CESSDA Consortium of European Social Science Data Archives	ACTRIS The Aerosols, Clouds, and Trace Gases Research Infrastructure (Hosting country)
EATRIS European Advanced Translational Research Infrastructure	IML Mittag-Leffler Institute	EFDA-JET Joint European Torus, <i>TEM</i>	CLARIN Common Language Resource and Technology Infrastructure	AnaEE Analysis and Experimentation on Ecosystems
ELIXIR European life science infrastructure for biological information	NelC Nordic e-Infrastructure Collaboration	ESA European Space Agency, <i>TEM</i>	ESS European Social Survey	EISCAT (+3D) European Incoherent Scatter Association
EMBL incl. EMBC European Molecular Biology Laboratory	PRACE Partnership for Advanced Computing in Europe	ESO European Southern Observatory		EURO-ARGO ERIC European contribution to the ARGO Program, LVM
EU-OPENSREEN European high-capacity screening network		ESRF European Synchrotron Radiation Facility		EMBRC-ERIC European Marine Biological Resource Centre
Euro-BioImaging European Research Infrastructure for biomedical Imaging (Hosting country)		FAIR Facility for Antiproton and Ion Research		GBIF Global Biodiversity Information Facility
INFRAFRONTIER The European Infrastructure for phenotyping and archiving of model mammalian genomes		ITER International Thermonuclear Experimental Reactor, <i>TEM</i>		ICDP International Continental, Scientific Drilling Program
Instruct-ERIC Integrated Structural Biology Infrastructure		JHR MTR Jules Horowitz Materials Testing Reactor, <i>TEM</i>		ICOS Integrated carbon observation system (Hosting country)
		MAX IV Synchrotron Radiation Facility		IODP Integrated Ocean Drilling Program

TIK:n rooli jäsenyyksissä on ollut

TIK

- antaa mahdollisia suosituksia Suomen liittymisestä jäseneksi asianomaisille ministeriöille
- sitoutuu maksamaan jäsenmaksuja enintään viideksi vuodeksi kerrallaan
- rahoittaa kansallisen toiminnan rakentamista kilpaillun FIRI-rahoituksen kautta
- seuraa jäsenyyden antia

Yhteystiedot

Yhteydenotot ensijaisesti firi@aka.fi

Merja Särkioja, Johtava tiedeasiantuntija, tel. +358 295 335 111

Marjut Kaukolehto, Tiedeasiantuntija, tel. +358 295 335 169

Helen Gästrin, suunnittelija

spostit: etunimi.sukunimi@aka.fi

Seuraa meitä: Twitter: @aka_firi

Kiitos!

